

T.C.
ULAŖTIRMA BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

18 Ekim 2010

7/15677

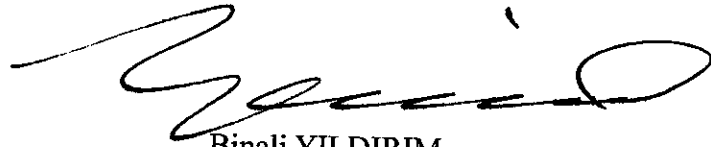
Sayı :B.11.0.SGB.0.01.00.610.01/1958
Konu :Yozgat Milletvekili Sayın
Mehmet EKİCİ'nin
yazılı soru önergesi.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi: TBMM BaŖkanlıĐının 21.07.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-24985 sayılı yazısı.

Yozgat Milletvekili Sayın Mehmet EKİCİ'nin 7/15677 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuŖtur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
UlaŖtırma Bakanı

EK :

1) Cevap formu (2 Sayfa)

DAĐITIM:

TBMM BaŖkanlıĐı
BaŖbakanlık

**YOZGAT MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET EKİCİ'NİN
7/15677 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

SORULAR:

1-Döneminizde yük ve yolcu taşıma kapasitesini ortaya koyacak istatistikleri açıklayabilir misiniz?

2-TCDD ve Bağlı Ortaklıkların 2010 itibari ile gelirinin giderini karşılama oranı nedir?

3-Özelleştirilen liman gelirlerinden yoksun kalan TCDD'nin çarkı döndürebilmesi için bir kısım harcamalarını yaptığı bu kaynak yetersizliğinin trenlerin seferden kaldırılmasına etkisi var mıdır?

4- Arsaların satışı ile ilgili olarak, TCDD yatırım ve bir kısım giderlerine kaynak yaratmak amacıyla ihtiyaç fazlası olarak nitelendirdiği yerlerin gerçek değerleri dışında satışının yapıldığı ve kaynakların bir kısmının TCDD alt yapı yatırımı dışında kullanıldığı bilinmektedir. Ayrıca bu kaynakların bir kısmı ile bütçede TCDD'de kullanılmak üzere oluşturulan yatırım kaynaklarının, Karayolları hak edişleri için kullanıldığı yolunda yaygın bilgi ve kanaatler oluşmuştur. Ulaştırma Bakanlığı bütçesi görüşülürken Sayın Bakan konuşmasında Cumhuriyet tarihinin en büyük payını TCDD'na aktardıklarını ifade etmişti. Bu payın Karayollarına aktarıldığı doğru mudur?

5- Batı ülkelerinde Tren Garlarının çok amaçlı kullanıldığı bilinmektedir. Bazı ülkelerde (Almanya, İspanya, İtalya) yeni gar modellemelerinde günlük insan sirkülasyonlarının 500.000' in üzerinde olduğunu görüyoruz. Bu ülkelerde Gar merkezlerinin kent içinde yer alması bir avantaj olarak değerlendirmekte, demiryollarında ulaşım faaliyetlerinden elde edilen gelir ile diğer faaliyetlerden elde edilen gelirlerin başa baş gittiği görülmektedir. Bu uygulama ile demiryollarının zarar etme olgusu tarihe karışmıştır. Ayrıca söz konusu ülkelerde devletin görev zararlarını sübvans etmediği gözükse dahi, belediyeler illerin gelişimini sağlamak üzere yatırım maliyetlerine ciddi katkılar sağlamaktadır. Gar merkezlerinin kent içinde yer almasını bir avantaj olarak değerlendirmektedir. Oysa AKP'li Büyükşehir Belediye Başkanları TCDD arsalarını rant kapısı olarak görme eğilimindedir. Sık sık yurt dışına program yapan yöneticiler ve Sayın Bakanlar oralaradaki gelişmeleri nasıl görmezden gelirler anlaşılır gibi değildir. Bu bağlamda yolcu taşımacılığında yeni merkezler, yeni politikalar ve stratejileriniz var mıdır? Varsa nelerdir?

CEVAPLAR:

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü hatlarında işletilen banliyö ve anahat trenleriyle taşınan yolcu sayısı, 2002 yılına göre 2009 yılı sonu itibari ile % 10 artışla 73,1 milyondan 80,1 milyona ulaşmıştır. 2010 yılı yolcu taşıma hedefi ise 84,2 milyondur. Ayrıca, yük taşıması 2002 yılına göre 2009 yılı sonu itibariyle % 48 artışla 14,4 milyon ton' dan 21,3 milyon ton'a ulaşmıştır. 2010 yılı yük taşıma hedefi ise 21 milyon ton' dur.

TCDD'nin 2010 Yılı Program Bütçesine göre gelirin gideri karşılama oranı %77'dir. Bu oranlar Bağlı Ortaklıklarından TÜDEMSAŞ için %103, TÜLOMSAŞ için % 105 ve TÜVASAŞ içinde % 103 'dür.

Seferden kaldırılan yolcu trenleri; yol çalışmalarına yeterli zaman aralığı sağlamak amacıyla geçici olarak seferden kaldırılmakta veya üretim sonuçları üzerinden yapılan değerlendirmede kullanım ve gelirin gideri karşılama oranı açısından verimsiz olduğu tespit edilen trenler işletildikleri güzergahta alternatif ulaşım imkanının bulunması halinde Kuruluş kaynak kaybının önüne geçilmesi ve ülke kaynaklarının etkin kullanılması kapsamında seferden kaldırılmaktadır.

Nitekim, 2010 yılı içerisinde yol yenileme çalışmalarına zaman aralığı sağlanması amacıyla anahat ve bölgesel nitelikli günlük 18 adet yolcu treni seferden kaldırılırken, değişik parkurlarda günlük toplam 57 adet yeni tren sefere konulmuştur.

TCDD'nin öz kaynakları ile yürütmekte olduğu (Hızlı tren projesi dahil) projelerine mali kaynak temin edilebilmesi amacıyla azami gayret gösterilmektedir. Tüm taşınmazların etkin ve verimli kullanılması ile ihtiyaç fazlası taşınmazların değerlendirilme çalışmaları 5793 sayılı Kanunun 43. maddesi kapsamında Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirilerek 4046 sayılı Kanun gereğince özelleştirme programına alınması çalışmaları da bu değerlendirme çerçevesi içerisinde yürütülmektedir. Değerlendirme kapsamına alınan taşınmazların değer tespiti Özelleştirme İdaresi Başkanlığına alınmaktadır.

Kanunun öngördüğü şekilde bu alanlardan elde edilen gelirlerin tamamı TCDD'nin yürütmekte olduğu yeni demiryolu yatırım projeleri ile mevcut yolların yenileme bakım ve onarımında kullanılmaktadır.

Ayrıca, TCDD'nin 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi bir Kamu İktisadi Kuruluşu (KİK) olması, yürürlükteki Ana Statüsü gereği mal ve iktisap yetkisine sahip olması, üretilen mal ve hizmet karşılığı bedel alınması, işletmecilik gereği yapılması gereken indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz tahsis yapılması mümkün değildir.

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünce demiryolu yatırımları için 2000 yılında 75 Milyon TL. ödenek ayrılmışken 33 kat artışla 2010 yılında 2.527 milyon TL. ödenek ayrılmıştır. Karayollarına TCDD'nin payının aktarılması sözkonusu değildir.

2009 yılında 45 adet gar, istasyon ve işyerimizin restorasyonu ve çevre düzenlemesi kurumsal kimliğe uygun olarak yapılmış olup, Yüksek Hızlı Tren hatlarında Hızlı Tren garları yeni bir cazibe ve iş merkezleri haline gelmiş, şehirlerarası kültür, sanat ve iç turizm'de önemli gelişmeler olmuştur.

Ayrıca, Hızlı Tren Projeleri kapsamında Büyükşehir merkezlerinde otel, alışveriş mekanları olan cazibe merkezi niteliğinde garlar planlanmaktadır. Bu kapsamda Ankara Gar projelendirilerek YİD Modeliyle bu yıl içinde ihalesi yapılacaktır. Konya ve Eskişehir Gar'ın projelendirilme çalışmaları devam etmektedir.

